

‘Weinig feiten,
veel beelden,
veel geschreeuw’

Rellen in Gouda, een weggestuurde integratieminister, lege inburgeringsklassen en de ophef rond de film Fitna. Je kunt gerust stellen dat 2008 een roerig integratiejaar was. Toch was het volgens Sadik Harchaoui vooral ook een goed jaar. 'Kijk gewoon eens naar de feiten en cijfers.'

De feiten en beeldvorming over integratie lopen te veel uiteen. Zo vindt Sadik Harchaoui. Voor 2009 wil hij af van sturing op incidenten want daardoor blijven de echte problemen verborgen.

Tekst pieter.verbeek@rePublic.nl
Beeld Marcel Molle
.....

Volgens de voorzitter van het instituut voor Multiculturele Ontwikkeling Forum is er het afgelopen jaar juist een meer ontspannen sfeer ontstaan tussen mensen onderling. 'De gevoelstemperatuur is beter geworden, de angst voor de islam minder.'

Maar dat is toch niet het beeld dat je krijgt uit de media?

'Er wordt altijd gezegd dat er een kloof tussen politiek en burger is. Mijn stelling is dat er ook een kloof is tussen media en burger. Er zijn thema's geweest die terecht aandacht vroegen, maar in het algemeen behandelen ze integratie nog steeds van incident tot incident. Weinig feiten, veel beelden, veel geschreeuw. Pas op het eind komen de feiten op tafel. En dan komt er een oplossing. Of niet.'

allochtonen verdienen evenveel als hoogopgeleide autochtonen, deelname aan het hoger onderwijs is weer toegenomen. Er is meer eigen woningbezit en de opvattingen binnen het gezin zijn weer meer naar het Nederlandse gemiddelde gegroeid.'

Allemaal heel positief dus?

'Ik kan dit zonder enige moeite een kwartier volhouden. Dat zijn gewoon feiten. Ook de jeugdcriminaliteit is gedaald. Maar de hardnekkigheid blijft. De woede van slachtoffers blijft. Als je de drie lagen, samenleving, publieke opinie en politiek, tegenover elkaar afzet moet je constateren dat de feiten en cijfers achter integratie te weinig een plek hebben gekregen. Daardoor wordt het debat te eenzijdig.'

En de toon van het debat steeds harder?

'Ik begrijp waar je naar toe wilt, maar vind het eigenlijk een beetje een loze kreet. Niemand geeft aan wat hard nu precies inhoudt.'

Het netwerk van Sadik Harchaoui

Media blazen het dus op?

'Soms wel, soms niet. Je kunt ook zeggen dat media te weinig structureel aandacht voor integratie hebben. Waarom kies je niet voor berichtgeving over de Roma bijvoorbeeld? Of voor de onderwijs-situatie van Molukse jongeren, de suicidaliteit onder Hindoestaanse jongeren of het feit dat allochtonen veel vaker mantelzorg verliezen.'

Is die kloof tussen publieke opinie en burger zo groot dan?

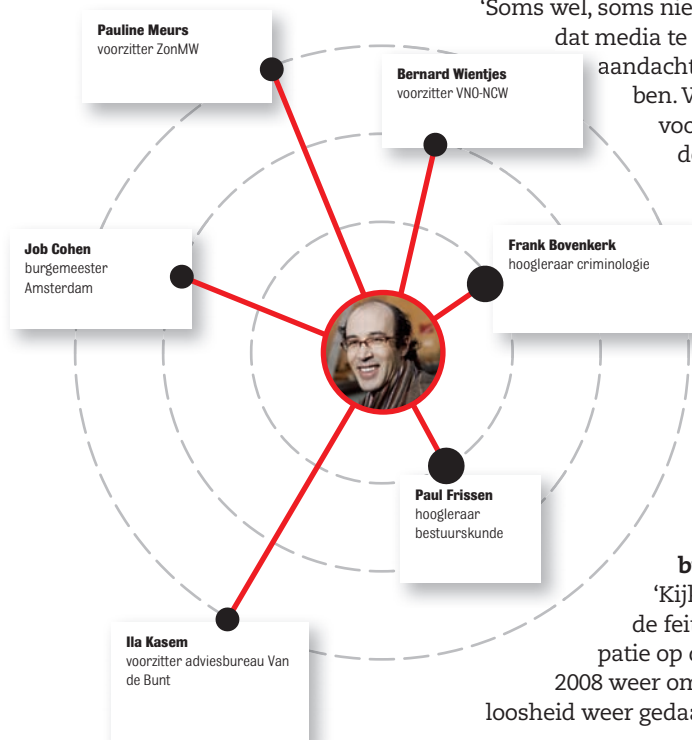
'Kijk gewoon eens naar de feiten en cijfers: participatie op de arbeidsmarkt is in 2008 weer omhoog gegaan, werkloosheid weer gedaald. Hoogopgeleide

Bijvoorbeeld dat Marokkanen steeds meer benoemd worden als daders? Van discriminatie van homo's of geweld tegen ambulancepersoneel?

(lacht) Alleen van de kredietcrisis nog niet. Maar dat kan gebeuren hoor, pas maar op. Maar serieus, we moeten niet doen alsof tot voor kort niemand de problemen bij de naam noemde. Dat is historisch erg kortzichtig. Ik kan zo onderzoeken uit 1980 laten zien waarin dat al gebeurde. Wel zijn we wat doorgeschoten in onze polarisatie. De toon is soms ronduit onbeschoft, onrechtstatelijk of ondemocratisch. En dat accepteren we steeds meer. Recht van vrijheid van meningsuiting is in de ogen van sommigen het recht op beledigen geworden. Je kunt dat hard noemen. Ik noem dat verkeerde interpretatie van het grondrecht.'

Waar komt dat vandaan?

'Uit de behoefte van burgers, die problemen hebben met de multiculturele samenleving. Zij hebben er behoefte aan dat de politiek zich er ook over uitsprekt. Die moet hun zorgen articuleren en op de agenda zetten. Wat de politiek ver-

WIE Sadik Harchaoui, 35 jaar,
getrouwd, 2 kinderen

OPLEIDING Nederlands Recht, straf
en civiel, Universiteit Utrecht

VORIGE BAAN Plaatsvervangend Offi-

cier van Justitie, parket Zwolle &
Lelystad

HUIDIGE BAAN Voorzitter raad van
bestuur FORUM, raadslid RMO (Raad
voor Maatschappelijke Ontwikkeling)

‘Als je roept dat we Marokkaanse criminele jon- geren moeten vernederen begrijp je er niks van’

volgens verder doet is die agenda gelijkstellen met wat de overheid moet doen. En dat is het grootste misverstand dat de laatste jaren is ontstaan.’

Hoe bedoel je?

‘Een partij mag religieuze opvattingen hebben, mag polariseren om standpunten te verscherpen. In de politiek heerst vrijheid van meningsuiting. Maar als je het harde betoog uit de politiek één op één plakt op wat een overheid moet doen, ga je mank. Zoals bijvoorbeeld Hans Spekman (PvdA) die roept dat de overheid Marokkaanse hangjongeren moet vernederen. Dan ga je wel heel fundamentele grenzen over. Een overheid die burgers vernedert past niet in een samenleving waarin wij willen wonen. En het is ridicuul. Spekman zegt dat we ze moeten pakken op schaamte, omdat ze in een schaamtecultuur leven. Die jongens zitten niet meer in die schaamtecultuur. Was het maar zo, dan kon je nog interveniëren. Nee, ze plegen juist criminaliteit omdat ze in een nieuwe context zitten, een-tje die schaamteloos is en onnadenkend. Ze vertonen juist schaamteloos gedrag.’

Als jonge officier van Justitie in Zwolle zag Harchaoui allochtone jongeren in de rechtszaal verschijnen. Aan het eind van het strafrechtelijke systeem. Nu als voorzitter van Forum benadrukt hij hoe belangrijk het is om ze al eerder te helpen, lang voordat ze moeten voorkomen. ‘Je kunt alleen democratisch burger zijn als je het ergens hebt geleerd. En je leert het niet in een rechtszaal. Behandel jonge burgers als burger zodat ze later ook op die manier in de wereld staan, dat wil ik overdragen. En als ze op die manier in de wereld staan zullen ze ook hun handen thuis houden als het tegenzit.’

Maar hoe vorm je ze als burgers? Door een handvest verantwoord burgerschap bijvoorbeeld?

‘Nee. Alsjeblieft zeg. Wat een flauwekul. Gaat een overheid mij vertellen wanneer ik verantwoord ben? Het lijkt mij eerder andersom. Ik als burger mag vertellen wanneer de overheid verantwoordelijk is. Nee, de overheid moet mijns inziens veel meer naar integratie kijken door de bril van de democratische rechtstaat. Die is ondergesneeuwd geraakt, we gebruiken het veel te weinig als uitgangspunt bij het oplossen van problemen.’

Wat bedoel je?

‘Als bijvoorbeeld een man zijn vrouw slaat omdat hij vindt dat dit volgens de koran moet, krijgen we een debat over de koran, en Kamervragen. Terwijl ik dan denk: je mag iemand anders gewoon niet slaan? Een burger moet worden afgerekend op de normen van de rechtsstaat. Het is verboden bij wet en die handhaven wij.’

Hoe kunnen ambtenaren beter omgaan met integratie?

‘Ik zie te veel jonge ambtenaren bezig met hele ingewikkelde dossiers, zoals integratie en radicalisering, schooluitval, jeugdwerkloosheid. Zonder enige vorm van rugdekking moeten ze die ongetemde problemen, die we al jaren in de hand proberen te houden, eventjes oplossen. Je ziet dat er vaak ontzettend veel werk moet worden verricht om uit te zoeken hoe een zaak precies in elkaar zit. Managers moeten hen de tijd gunnen, en ze niet alleen maar achter dat politieke proces aan laten hollen.’

Heb je zelf veel multiculturaliteit in je vriendengroep?

‘Ja. (lacht)Het grootste probleem is dat ik mijn vrienden natuurlijk veel te weinig zie. Maar ik heb Antillianen, Nederlanders, Turken, Molukkers in mijn vriendengroep. Ik ben zelf wel voorbij de etniciteit. Kleur doet er steeds minder toe.’

Wat zie je komend jaar gebeuren?

‘Ik wens ons toe dat 2009 meer rust geeft. Dat er meer balans tussen feiten en beeldvorming komt. Eén incident en je begint opnieuw. Dat is de ellende van dit domein. En dus hebben we wel de hulp nodig van politici en mediavertegenwoordigers. Ik hoop dat door iets minder incidentalisme en iets meer feiten, we zicht krijgen op de echt hardnekkige problemen en dat we daar onze beste mensen op kunnen zetten. Dan ben ik een gelukkig mens.’ ●

Meer informatie:

+www.forum.nl